

ŻYCIE NAUKI

MIESIĘCZNIK NAUKOZNAWCZY

TOM I
STYCZEŃ – CZERWIEC 1946

KRAKÓW

Redaktor MIECZYŚLAW CHOYNOWSKI

Współpracownicy redakcyjni:

TADEUSZ BUKOWSKI, TOMASZ KOMORNICKI, BOGUSŁAW LEŚNODORSKI,
STEFAN OŚWIECIMSKI, ROMAN SUSZKO.

Doradczy Komitet Redakcyjny:

EUGENIUSZ BRZEZICKI, KAZIMIERZ DOBROWOLSKI, KONSTANTY GRZY-
BOWSKI, TADEUSZ LEHR-SPŁAWIŃSKI, ANATOL LISTOWSKI, KAZIMIERZ
MAŚLANKIEWICZ, STANISŁAW SKOWRON.

Wydano z zasiłku Wydziału Nauki Ministerstwa Oświaty
KONWERSATORIUM NAUKOZNAWCZE PRZY TOWARZYSTWIE
ASYSTENTÓW U.J.

405 051 II

1946, 1-6

M—19940

Drukarnia Państwowa nr 1 — Kraków, ul. Wielopole 1.

SKOROWIDZ DO TOMU I

SKOROWIDZ autorski obejmuje wszystkich autorów i wszystkie tytuły artykułów podpisanych (kryptonimy są rozwiązane), nie obejmuje natomiast wcale streszczeń angielskich.

Skorowidz rzeczowy umożliwia odnalezienie szukanej pozycji według jej treści ogólnej, wyszczególnia jednak tylko takie zagadnienia lub instytucje, którym poświęcono przynajmniej jedną stronę (o ile nie stanowią osobnej całości); nazwy instytucyj podano w brzmieniu polskim. W skorowidzu rzeczowym znajdują się również tytuły działów ŻYCIA NAUKI, działły Przeglądu prasy pominięto, jak również streszczenia angielskie.

Skorowidz autorski

- AJDUKIEWICZ, Kazimierz — Co to jest wolność nauki? 417
- ANTONIEWICZ, Włodzimierz — (W. A.) — Konferencja prehistoryków polskich 382; Związek Zawodowy Historyków Sztuki i Kultury 476
- BATOWSKI, Henryk — W sprawie Instytutu Słowiańskiego w Polsce 193; O stopniach i funkcjach naukowych w Z.S.R.R. 375
- BIAŁKOWSKI, Leon — Potrzeby starożytnictwa polskiego 191
- BIELECKI, Adam — Sprawozdanie z książki: Lancelot Hogben — *Mathematics for the million* 142
- bl. zob. LEŚNODORSKI, Bogusław
- BLATON, Jan — Głos w dyskusji 26.1. 108
- BOCHEŃSKI, Zbigniew — Zjazd Związku Muzeów 134
- BOCHNAK, Adam — Głos w dyskusji 26.1. 113
- BROMEK, Karol — Pokaz nowszych map topograficznych 385
- BRZEZICKI, Eugeniusz — O potrzebie rozszerzenia typologii Kretschmera 352
- BUKOWSKI, Tadeusz (tb) — Sprawozdanie z książki: Karl Kieskaüt — *Theorie und Praxis der medizinischen Forschung* 465
- CHOYNOWSKI, Mieczysław (mch) — Nauka wobec społeczeństwa 3; Komentarze 55; głos w dyskusji 26.1. 109—110; Nature 138; Komentarze 218; Energia atomowa i przyszłość świata 263; Jeszcze o energii atomowej 372
- CIECHANOWSKA, Zofia — głos w dyskusji 26.1. 117
- CZAPLIŃSKI, Władysław — Centralizacja czy decentralizacja humanistyki? 427
- DĄBROWSKI, Jan — głos w dyskusji 26.1. 104—105
- DOBROWOLSKA, Maria — głos w dyskusji 26.1. 112
- DOWJAT, Tadeusz — O reprezentację zawodową pracowników naukowych 180
- EHRlich, Ludwik — głos w dyskusji 26.1. 110
- ERDMAN, Eugenia — Zjazd Polskiego Towarzystwa Zoologicznego 386
- FLECK, Ludwik — Problemy naukoznawstwa 322
- GAŚSIOROWSKI, Stanisław — głos w dyskusji 26.1. 109
- GEBLEWICZ, Eugeniusz — głos w dyskusji 26.1. 102—103, 117
- GOETEL, Walery — Rada Naukowa 38
- GLĄZOWSKA, Krystyna — Towarzystwo Filozoficzne i Psychologiczne w Lublinie 292
- GÓRSKI, Konrad — Toruń 284
- HAHN, Wiktor — O potrzebach bibliografii polskiej 431

- HRYNIEWIECKI, Bolesław — Polski Związek Zielarski 132; Państwowa Rada Ochrony Przyrody 135; Polskie Towarzystwo Botaniczne 264
- INGARDEN, Roman — głos w dyskusji 26.1. 108
- KLEMENSIEWICZ, Zenon — głos w dyskusji 26.1. 106; Sprawa nauki na konferencji o kształceniu nauczycieli 206
- KŁODZIŃSKI, Andrzej — Sprawozdanie z książki: Juliusz Wisłocki — *Prawo rzymskie w Polsce* 314
- KOMORNICKI, Tomasz — Organizacja nauk rolniczych w Z.S.R.R. 448
- KONOPCZYŃSKI, Władysław — Zadania i potrzeby nauk humanistycznych w Polsce 84; W sprawie podręczników akademickich 217
- KOWALSKI, Tadeusz — przemówienie 26.1. 67; głos w dyskusji 26.1. 106—108
- KRAJEWSKI, Franciszek — Narodowy Instytut Postępu 475
- KRZYŻANOWSKI, Witold — Polskie Towarzystwo Ekonomiczne 380
- KULA, Witold — Sprawozdanie z książki: Witold Pogranicz — *Studia na tematy z filozofii dziejów* 408
- L. zob. LISTOWSKI, Anatol
- LESZCZYŃSKI, Stanisław — głos w dyskusji 26.1. 117
- LEHR-SPLAWIŃSKI, Tadeusz — zagajenie 26.1. 66, reasumcja dyskusji 26.1. 117
- LEŚNIAK, Jan — głos w dyskusji 26.1. 106
- LEŚNODORSKI, Bogusław (bl) — głos w dyskusji 26.1. 111—112; *Causa Universitatis Jagellonicae* 1939—1941 126; O celach związku zawodowego pracowników naukowych 186; O braku prawników w odbudowie prawa publicznego 370; Powstaje uniwersytet radiowy 377; Narodowy Instytut Postępu 467
- LIPSKA, Helena — Sprawozdanie z książki: Józef Grycz — *Bibliotekarstwo praktyczne w zarysie* 226
- LISOWSKI, Zygmunt — Poznań 45
- LISTOWSKI, Anatol (L.) — O pracy zespołowej w nauce 237; Posiedzenie Rady Naukowej 290
- LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław (slt) — Wydawnictwa (brytyjskie) 494
- LUTOSŁAWSKI, Wincenty — głos w dyskusji 26.1. 116
- MALICKI, Adam — Kilka uwag do dyskusji nad organizacją nauki polskiej — 336
- MANTEUFFEL, Tadeusz — Warszawa 48
- MAŚLANKIEWICZ, Kazimierz — Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika 293
- mch zob. CHOYNOWSKI, Mieczysław
- MERGENTALER, Jan — Parę uwag o wydawaniu prac naukowych w Polsce 276
- MICHAJŁOW, Włodzimierz — Reorganizacja życia naukowego w Polsce 117
- MICHALSKI, Ireneusz — Zakres i system antropologii 452
- MIKUCKI, Sylwiusz — O dyplomatyce 349
- MILATOWA, Stanisława — Zjazd naukowy poświęcony zagadnieniom plejstocenu 286
- MIODOŃSKI, Jan — głos w dyskusji 26.1. 105—106
- MOSZYŃSKI, Kazimierz — głos w dyskusji 26.1. 114
- NIWELIŃSKI, Józef — głos w dyskusji 26.1. 113
- OLSZEWICZ, Bolesław — Kraków 40
- OŚWIECIMSKI, Stefan — Uczni angielscy w służbie państwa 398
- PARNAS, Józef — Przyczynek do dyskusji na temat organizacji nauki polskiej 342
- PIEKARA, Arkadiusz — Nauka w służbie śmierci 25
- PIGOŃ, Stanisław — głos w dyskusji 26.1. 113—114
- PIWARSKI, Kazimierz — Potrzeby polskich nauk historycznych w zakresie dziejów Śląska — 21

- PRZYCHOCKI, Gustaw — Ogólne zagadnienia, dotyczące zadań i potrzeb nauki polskiej 69
- POGONOWSKI, Jerzy — Sprawozdanie z książki: Fryderyk Hechel — *Człowiek nauki jakim był* 59
- PRZYBYŁKIEWICZ, Zdzisław — Nauka w służbie życia 31
- REYMAN, Edmund Jan — Świat nauki a odbudowa kultury etycznej 281
- ROMER, Eugeniusz — głos w dyskusji 26.1. 103—104
- RUTKOWSKI, Jan — Prace zespołowe i instytuty badawcze w naukach humanistycznych 243; Uwagi o polskim czasopiśmiennictwie historycznym 438
- SAFAREWICZ, Jan — Komisja ustalania nazw miejscowych 289
- SAWICKI, Ludwik — zagajenie 13.2. 153; Podstawowe postulaty organizacji nauki 155
- SEMBRAT, Kazimierz — Poprawa warunków pracy naukowej w szkolnictwie wyższym 254
- SKOWRON, Stanisław — O metodach nauczania na wyższych uczelniach 19
- Słt* zob. LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław
- SMOLUCHOWSKI, Adam — Sprawozdanie z książki: Władysław Szumowski — *O eunuchach i kastracji w różnych krajach i czasach oraz kilka drobnych artykułów* 498
- SPLAWIŃSKI zob. LEHR-SPLAWIŃSKI, Tadeusz
- STARMACH, Karol — głos w dyskusji 26.1. 110—111
- sto zob. OŚWIECIMSKI, Stefan
- STOŁYHWO, Kazimierz — głos w dyskusji 26.1. 108—109
- STRATTON, F.J.M. — Międzynarodowa współpraca naukowa 492
- SUCHOCKI, Mieczysław — Instytut Zachodni, podstawy pracy i jej dotychczasowe wyniki 469
- SUCHODOLSKI, Bogdan — Podstawy i zadania nauki 172
- SUCHODOLSKI, Witold — Na marginesie konferencji krakowskiej (26.1. 46) w sprawie potrzeb i organizacji nauki w Polsce 169
- SZABŁOWSKI, Jerzy — Konferencja historyków sztuki i kultury 133
- SZAFER, Władysław — Uwagi o zadaniach i organizacji nauk przyrodniczych w Polsce 76
- SZCZEPAŃSKI, Jan — Łódź 198
- SZYMKIEWICZ, Dezydery — Jeden procent dla kultury! 234
- SWIDZIŃSKI, Henryk — Rola geologii w życiu gospodarczym kraju 271 *tb* zob. BUKOWSKI, Tadeusz
- TOMASIK zob. LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław
- TOMASZEWSKI, Tadeusz — Lublin 130
- VETULANI, Adam — O konieczności pomocy zagranicy przy odbudowie nauki polskiej 90
- W. A. zob. ANTONIEWICZ, Włodzimierz
- WEYSSENHOFF, Jan — Konferencja fizyków polskich 205
- WĘDKIEWICZ, Stanisław — głos w dyskusji 26.1. 114—116
- WIEŁOPOLSKI, Alfried — Pomorze 200

Skorowidz rzeczowy

- Akta ustawodawcze 53—54, 209—211, 297—301.
- antropologia 452—461 (zakres i system).
- archeologia 191—193 (potrzeby).
- bakteriologia 31—37 (penicylina), 327—336 (bad. pseudonauk. w zespole).
- bibliografia 431—438 (potrzeby).
- bibliotekarstwo 226—227 (rec.), 480 (zjazd Związku).
- bomba atomowa 25—27; zob. też energia a.
- botanika 204—205 (zjazd).
- dyplomatyka 349—352 (jako odrębna n.).

- ekonomia 380—381 (Pol. Tow. Ekon.).
 etyka 281—283 (Inst. Krzewienia Kul-
 tury E.).
 energia atomowa 263—271, 372—375;
 zob. też bomba a.
 ENGLISH SUMMARIES: 61—64, 145—
 151, 228—232, 316—320, 410—415,
 501—512.
 Fakty i poglądy 370—379, 462—468.
 filozofia n. zob. teoria i filozofia n.
 finansowanie n. 72—73, 89 (humani-
 styka), 103, 234—237 (kultura).
 fizyka 205—206 (ogólnopol. konfer.);
 zob. też bomba atomowa i energia
 atomowa.
 geografia 385—386 (pokaz map).
 geologia 271—275 (w życiu gospodar-
 czym), 286—289 (zjazd plejstocenu).
 higiena 381—382 (P. Zakł. H.).
 historia 21—24 (potrzeby w zakr. h.
 Śląska). 349—352 (dyplomatyka),
 408—409 (filozofia dziejów, rec.),
 438—447 (czasopiśmiennictwo).
 historia medycyny 498 (recenzja).
 historia prawa 314—315 (recenzja).
 historia przyrodoznawstwa 306—307
 (Inst. Hist. Nauk Przyr. ZSRR).
 historia sztuki 133—134 (konferencja
 ogólnopolska, 476—480 (związek za-
 wodowy).
 humanistyka 84—90 (zadania i potrze-
 by), 119—120 (jako antydotum prze-
 rostu techniki), 218—222 (wartość
 wychowawcza), 243—254 (praca ze-
 społowa i instytutu badawcze),
 427—431 (centralizacja czy decen-
 tralizacja); zob. też pod nazwami
 poszczególnych dziedzin.
 humanizm naukowy 17—18, 218—220.
 Instytut Krzewienia Kultury Etycznej
 281—283.
 Instytut Słowiański 193—197.
 Instytut Zachodni 47—48, 469—475.
 instytuty badawcze (problematyka-po-
 stulaty) 78—80, 165—166, 243—254,
 255—259, 347—348.
 kartoteka uczonych polskich; zob. Mi-
 nerwa Polska.
 Koło Naukoznawcze w Poznaniu 295.
 Komentarze 55—59 (przeł. prasy),
 218—224 (polemika).
 Komisja Ustalania Nazw Miejscowych
 289—290 (posiedzenie).
 Konferencja w sprawie potrzeb i or-
 ganizacji n. polskiej, Kraków 26. 1.
 65—117, 169—172.
 Konferencja w sprawie zasad orga-
 nizacji n. polskiej (Warszawa 13.2)
 153—172.
 konferencje; zob. Zjazdy i konferen-
 cje.
 Korespondencja 217—218, 281—283.
 Kraków 40—44.
 Kronika (krajowa) 52—53, 136—137,
 207—209, 295—297, 388—390,
 481—483.
 Kronika (zagran.) 140—142, 306—313,
 404—407, 496—497.
 Łódź 198—200.
 Lublin 130—132.
 mapy 385—386 (pokaz).
 matematyka 142—144 (rec.).
 materialne podstawy n.; zob. finan-
 sowanie.
 medycyna 225—226 (metodologia,
 rec.), 494—496 (m. społeczna na Za-
 chodzie), 498 (historia, rec.).
 metody nauczania na wyższych uczel-
 niach 19—20, 110—111, 251—254;
 zob. też wolność n.
 Międzynarodowa Rada Unii Nauko-
 wych 492—494.
 „Minerwa Polska” 321—322 (rocznik
 nauki polskiej).
 młodzież akademicka; zob. studenci.
 muzea 134—135 (zjazd Związku M.).
 Narodowy Instytut Postępu 467—468,
 475—476.
 „Nature” (tygodnik) 138—140.
 nauczanie a nauka w szkołach w.
 80—82, 105—106.
 nauczyciele 206—207 (konfer. o kształ-
 ceniu naucz.).
 nauka czysta a stosowana 9—13,
 80—82, 118—119, 239—240.
 Nauka w kraju 38—53, 130—137,
 198—209, 284—297, 380—390,
 469—483.
 Nauka za granicą 138—142, 214—216,
 305—313, 398—407, 492—497.
 nauki humanistyczne; zob. humanisty-
 ka.

- nauki przyrodnicze; zob. przyrodzo-
znawstwo.
nauki rolnicze; zob. rolnictwo.
Naukoznawczy przegląd prasy; zob.
Przegląd prasy.
naukoznawstwo 295 (Koło n. w Po-
znan u), 322—336 (problematyka),
niebezpieczeństwa n. 2—5,
obowiązki społeczne uczonych 14—17,
odpowiedzialność uczonych i n. 5—9,
190—191.
organizacja n. 65—117 (konferencja
krakowska 26.1), 98—99 (tezy),
117—126, 153—172 (konferencja
warszawska 13.2), 336—348, 427—431
(humanistyka), 448—452 (n. rolni-
cze w Z.S.R.R.), 492—494 (między-
narod.).
państwo a n. 102—103, 118—119, 158,
370—372, 398—401, 463—467; zob.
też Rada Naukowa.
Państwowa Rada Naukowa; zob. Ra-
da Naukowa.
Państwowa Rada Ochrony Przyrody
135—136.
Państwowy Zakład Higieny 381—382,
penicylina 31—37.
piśmiennictwo naukowe zob. Przegląd
prasy, wydawanie, Wydawnictwa
nadesłane, Sprawozdania oraz pod
nazwami poszczególnych instytucji,
nauk dziedzin.
planowanie zob. zespół, organizacja,
zadania,
pleistocen zob. geologia.
podreczniki naukowe 72, 217—218.
podstawy n. zob. teoria i filozofia n.
„Polemic” (miesięcznik) 305—306.
polityka a n. 462—467.
Polska Akademia Umiejętności 41—42.
Polski Słownik Biograficzny 499.
Polski Związek Z elarski 132—133.
Polskie Towarzystwo Botaniczne
204—205.
Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
380—381.
Polskie Towarzystwo Fizyczne
205—206 (konferencja).
Polskie Towarzystwo Przyrodników
im. Kopernika 293—295.
Polskie Towarzystwo Zoologiczne
386—388 (zjazd).
Pomorze 200—204.
popularyzacja n. 377—379 (radio).
potrzeby nauki polskiej 65—117 (kon-
ferencja krakowska), 69—76 (ogól-
ne), 76—84 (przyrodoznawstwo),
84—90 (humanistyka), 90—97 (po-
moc zagraniczna); zob. też pod na-
zwami poszczególnych nauk i dzie-
dzin.
Poznań 45—48, 295.
praca zespołowa w n. zob. zespół.
prawo 314—315 (historia p., rec.),
370—372 (brak prawników w odbu-
dowie prawa); zob. też Akta usta-
wodawcze.
prehistoria 382—385 (konferencja).
prowncja jako miejsce pracy nauko-
wej 427—431.
Przegląd prasy 211—213, 301—304,
391—397, 483—491.
przyrodoznawstwo 76—84 (zadania
i organizacja), 135—136 (P. Rada
Ochr. Przyr.), 306—307 (Inst. Hist.
Nauk Przyr.); zob. też pod nazwami
poszczególnych dziedzin.
Rada Naukowa 38—40, 122—126,
290—291.
radar 27—28.
radio 377—379 (Uniwersytet Rad o-
wy).
reforma szkolnictwa wyższego 19—20,
80—82, 99—100 (tezy), 110—111,
161—165, 249—263, 336—348.
rolnictwo 448—452 (organizacja nauk
w Z.S.R.R.).
Śląsk 21—24 (potrzeby historii).
słowianoznawstwo 193—197 (Instytut
Słowiański).
społeczeństwo a n. 3—18, 100—102
tezy).
Sprawozdania (recenzje z książek)
59—60 142—144, 225—227, 314—315,
408—409, 498.
starożytnictwo zob. archeologia.
stopnie naukowe 375—377 (Polska
i Z.S.R.R.).
studenci 113 (o współpracy profeso-
rów w samokształceniu), 309—310

- (współdziałanie z pracownikami uniwersytetów w Anglii).
- szkolnictwo wyższe 206—207 (kształc. nauczycieli), 249—259 (instytucje badawcze), 254—263 (pracownicy), 375—377 (stopnie w Polsce i Z.S.R.R.); zob. też metody nauczania a n., organizacja n., reforma, studenci.
- teoria i filozofia n. 117—121, 172—179, 322—336.
- toponomastyka 289—290.
- Toruń 284—286.
- Towarzystwa naukowe i instytucje badawcze 292—295, 469—480.
- typologia 352—369 (rozszerzenie Kretschmera).
- tytuły naukowe 375—377 (Polska a Z.S.R.R.).
- uczeni 2 (Kutrzeba, nekr.), 14—17 (obow. społeczne), 59—60 (Hechel, rec.), 398—401 (w służbie państwa).
ujemne skutk. n. 3—5.
- Uniwersytet Jagielloński 126—129 (profesorowie w Sachsenhausen i w Dachau).
- Uniwersytet Radiowy 377—379.
- ustawodawstwo dotyczące nauki zob. Akta ustawodawcze.
- Warszawa 48—51.
- wojna a n. 4 (w. winą n.), 25—37 (wymalazki), 91 (wyścig mózgów), 90—93 (n. polska a w.).
- wolność n. 80—82, 97—98, 164—165, 238—239, 417—426.
- wychowawcza wartość n. 220—222.
- wydawanie (problematyka — postulatory) 192—193 (źródła historyczne), 217—218 (podręczniki), 276—280 (prace naukowe), 438—447 (czasop. histor.).
- Wydawnictwa nadesłane 416.
- Wydawnictwa (zagraniczne, omówienie), 305—306, 401—404, 494—496.
- wymiana wydawnictw n. 276—278.
- wynalazk. wojenne 25—37.
- zadania n. 69—76, 76—84 (przyrodoznawstwo), 84—90 (humanistyka), 172—179.
- zagranica a n. polska 70—71 (brak kontaktu), 90—97 (konieczność pomocy), 102 (tezy).
- zespół pracowników n. 11—12, 237—254, 327—336, 465—466.
- Zjazdy i konferencje 132—136, 204—207, 286—292, 382—388 (...i wystawy), 480.
- zoologia 386—388 (zjazd).
- Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich 480 (zjazd).
- Związek Muzeów 134—135 (zjazd).
- Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 306—307 (Inst. Historii i Nauk Przyrodniczych), 375—377 stopnie i funkcje naukowe), 448—452 (organizacja nauk rolniczych).
- Związek Zawodowy Historyków Sztuki i Kultury 476—480.
- związki zawodowe naukowców 111—112, 179—191.